
Harders te Wirdum, Amsterdam/ Leeuwarden 1859.

⁴⁴ De volledige tekst van het adres is in de krant afgedrukt.

⁴⁵ Zie LC van 30-6-1863.

⁴⁶ Zie LC van 19-4-1867.

⁴⁷ Zie LC van 13-7-1869.

⁴⁸ Dubois en De Jong, *Minste van Mijn broeders*, 56-64, 73-75.

⁴⁹ De geschiedenis van de gemeente is beschreven in *125 Jaar Baptisten Gemeente Sneek*, Sneek 2005.

⁵⁰ Zie Van Dam, *Baptisme*, register s.v.

⁵¹ In *Volksmagazijn*, TS 1 (1856-1857), 401-421, publiceerde hij 'De Bijbel en de vaderen' (onjuist is de opvatting dat Christus niet voor alle mensen gestorven is); in *Volksmagazijn*, TS 3 (1858-1859), 434-451, schreef hij over 'Het ouderlingenambt is en blijft eene goddelijke instelling voor de gemeente'. Het laatstgenoemde artikel, ondertekend met K. Holleman, 'ouderling der Evangelische Gemeente te Leeuwarden', blijkt geen origineel werk te zijn ('Vrij naar het Hoogduitsch'). Het artikel is in 1859 ook als brochure uitgebracht. Zie *Brinkman's catalogus (...)* 1850-1882, Amsterdam z.j. [1883-1885], 546.

⁵² Zie over hem Wumkes, *Baptisme*, 196-197, 201, 205, 211-212, 218, 257; Van Dam, *Baptisme*, 43-44,

houdster van de grootvader die tot die christenen behoorde 'die zich zelve hebben wijsgemaakt, dat zij door eigen goetdoen wel in de hemel zullen komen' (p. 14).

In *De kreuple Mefiboseth in het paleis van koning David*, klaarblijkelijk de tekst van een voor de drukpers bewerkte preek,⁵⁸ manifesteert De Hart zich als een opwekkingsprediker. Het verhaal over koning David en Sauls zoon Mefiboseth (2 Samuël 9) schetst hij als een geschiedenis waarin 'een treffend beeld' wordt gegeven van 'de groote zondaarsliefde van Jezus', van wie David type is (p. 6, 16). Hij spoort zijn lezers aan de liefde van Jezus niet te versmaden, die 'nu eenmaal een welbehagen [heeft] om de zondige, ellendige, onmachtige, weerspannige, doemschuldige, hopeloze en vreezende nakomelingen van Adam rondom zijne tafel te zien, om die te voeden met genadebrood, te drenken met vreugdewijn en te kleeden met Zijn gewaad' (p. 19). Hij stelt vast dat Mefiboseth's lot bij David 'heerlijk' was, maar voegt eraan toe dat het overtroffen wordt door 'wat de gezaligden daar boven hebben' (p. 23). Die heerlijkheid is er voor allen die zich aan Jezus toevertrouwen, zo laat hij tot slot weten:

Nog is er plaats, de feestzaal is bereid.

Zie, de Eng'len nooden u tot heerlijkheid.

Plaats, plaats, plaats nog plaats! Nog is er plaats voor u. (p. 24)

Voor De Hart was de acceptatie van de 'klassieke', orthodoxe verzoeningsleer het criterium voor de aanvaarding van andere christenen als medegelovigen. Slechts wie 'alleen roemen in het Kruis' beschouwde hij als zijn 'broeders en medereizigers naar het Vaderhuis'. Verschil van mening over andere waarheden vormden geen belemmering daarvoor.⁵⁹ Blijkens het 'Woord vooraf' van *Geloof, Hoop en Liefde* rekende hij ook hervormde predikanten en een anti-revolutionair Kamerlid tot zijn 'broeders'. Kerkelijk en maatschappelijk sectarisme was hem vreemd. Ook in dat opzicht was hij wel zeker een volgeling van Holleman, de 'vader' van zowel vrij-evangelischen als baptisten. Die was op zijn beurt schatplichtig aan De Liefde, zijn leermeester, die de vrijheid van kerk en kerkelijke dogma's hoog in het vaandel had.